

3.3.5 Hodnocení žáků

Hodnocení žáků představuje významnou součást kvality vzdělávacího procesu, protože poskytuje potřebné informace jak o vzdělávacích nedostatcích, tak o vzdělávacím pokroku jednotlivých žáků. Hodnocení žáků také utváří potenciál zpětné interakce učitele k žákům, kteří tak mohou lépe porozumět svým nedostatkům a cestám k jejich odstranění. Je přirozené, že hodnocení žáků je běžnou činností učitelů přírodovědných předmětů, přičemž z dílčích hodnotících podkladů mají nejčastěji nejvyšší vliv na výsledné sumativní hodnocení žáků nejen jejich aktivita v hodinách, ale i rozsáhlejší písemná práce v hodině či krátká písemná opakování (viz tabulka č. 10).

Tabulka č. 10 Podklady hodnocení žáků s nejvýraznějším vlivem na výslednou známku na vysvědčení, učitelé 2. stupně ZŠ a SŠ (podíl odpovídajících učitelů, komplexní inspekční činnost)

Podklady hodnocení žáků	Fyzika		Chemie		Přírodopis, biologie		Zeměpis, geografie		Celkem	
	ZŠ	SŠ	ZŠ	SŠ	ZŠ	SŠ	ZŠ	SŠ	ZŠ	SŠ
Ústní zkoušení u tabule	39 %	47 %	42 %	44 %	42 %	48 %	41 %	54 %	33 %	44 %
Rozsáhlejší písemné práce v hodině	67 %	81 %	59 %	79 %	55 %	79 %	57 %	81 %	62 %	69 %
Krátká písemná opakování	66 %	59 %	66 %	54 %	64 %	44 %	62 %	48 %	65 %	44 %
Zkoušení v lavici	14 %	9 %	16 %	11 %	18 %	14 %	19 %	12 %	15 %	14 %
Aktivita žáka v hodině	81 %	71 %	84 %	80 %	86 %	80 %	86 %	76 %	85 %	76 %
Hodnocení domácí práce	5 %	11 %	6 %	9 %	7 %	9 %	6 %	12 %	7 %	10 %
Hodnocení portfolia výkonů žáka	17 %	11 %	16 %	11 %	17 %	14 %	16 %	14 %	18 %	21 %

Pozn.: Kategorie „celkem“ zahrnuje odpovědi učitelů všech předmětů, tj. nejen přírodovědných předmětů.

Významné příležitosti ke zlepšení hodnocení žáků lze pozorovat v interakcích žáků a učitele, tj. ve zpětné vazbě poskytované žákům, a to bez ohledu na druh školy (viz tabulka č. 11):

- V necelé třetině navštívených hodin přírodovědných předmětů bylo hodnocení žáků založeno pouze na stručném hodnocení jejich okamžitých výkonů, tj. s omezenou zpětnou vazbou.
- Nejméně ve 40 % navštívených hodin přírodovědných předmětů nebyla zpětná vazba žákům poskytována vůbec, přičemž v případě nematuritních oborů středních škol byla zpětná vazba alespoň některým žákům zaznamenána pouze v třetině hodin. Tato skutečnost dále znevýhodňuje žáky nematuritních oborů pro dosažení vyšší úrovně přírodovědné gramotnosti.
- Systematické sledování vzdělávacího pokroku žáků s využitím informací z hodnocení je u učitelů přírodovědných předmětů spíše omezenou praxí.